

Klimat-och näringslivsdepartementet

Remiss om energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor, svar senast 2026-10-26

Sammanfattning

Länssstyrelsen Kalmar län är positiva till att regelverket kring den lokala energiplaneringen utvecklas och moderniseras. Det är bra att det görs en koppling till de energipolitiska målen och att förslaget innehåller förtydliganden kring process, innehåll, offentliggörande, föreläggande och överklagande. Länssstyrelsen anser dock att den regionala samordningen behöver förtydligas för att koppla den kommunala energiplaneringen mer till den regionala energiplaneringen, som består av flera olika delar.

Länssstyrelsen ser nackdelar med att samla åtgärder för energieffektivisering i den kommunala verksamheten och den övergripande energiplaneringen i samma dokument. Det finns en risk att den strategiska energiplaneringen för kommunens geografiska område får för lite utrymme när den blandas med mer detaljerade och kortsiktiga åtgärder för energieffektivisering.

Länssstyrelsen lyfter upp vikten av att fler sektorsmyndigheter bidrar med underlag och vägledning till den kommunala energiplaneringen, då den nya lagstiftningen innebär högre krav på kommunerna.

För att det energiplaneringsarbete som utförs av länssstyrelserna tillsammans med kommunerna och regionerna ska tas tillvara i det fortsatta utvecklingsarbetet anser Länssstyrelsen att beskrivningen av länssstyrelsernas roll utvecklas i såväl författningstext som bedömningstext. Länssstyrelsen föreslår vidare några ändringar i den föreslagna lagen och förordningen för att bättre binda ihop den kommunala och regionala energiplaneringen, samt beskriva kopplingen till den nationella planeringen.

Länssstyrelsens förslag till ändringar redovisas i synpunkterna på avsnitt 4.2, 4.4, 4.6 och 8.8.

Avsnitt 4.2

Kommuner ska planera och följa upp åtgärder som en del av energiplaneringen

Länsstyrelsen anser att den regionala samordningen behöver förtydligas. Kommunernas energiplaner bör tydligare kopplas till den regionala energiplaneringen eftersom frågor om elnätskapacitet, effektbalans, energinfrastruktur och större etableringar ofta sträcker sig över kommungränserna och därmed berör den regionala planeringen. Lagstiftningen bör därför tydligare beskriva hur kommunal och regional energiplanering ska samspela samt länsstyrelsernas roll i detta arbete.

Avsnitt 4.6, del 1

Deltagande från berörda och allmänheten i energiplaneringen och uppgiftsskyldighet

Länsstyrelsen anser att vårt uppdrag inom energiplanering inte fullt ut återspeglas i promemorian. Utöver uppdraget att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken och framtagandet av regionala handlingsplaner för elektrifiering vill vi framhålla att länsstyrelserna tagit fram regionala energi- och klimatstrategier utifrån de nya energipolitiska målen och att vi även har möjlighet att ta fram andra regionala kunskaps- och planeringsunderlag som är relevanta för den lokala energiplaneringen.

Länsstyrelsen anser att det bör tydliggöras att de regionala energi- och klimatstrategier och de regionala handlingsplanerna för elektrifiering utgör viktiga underlag för den lokala energiplaneringen samt att de kommunala energiplanerna i sin tur utgör ett viktigt underlag för den regionala energiplaneringen. Länsstyrelsernas kunskap och regionala överblick inom bland annat energi, totalförsvaret, regional utveckling, miljöprövning och klimatanpassning utgör viktiga underlag i kommunernas energiplanering.

Länsstyrelsen efterfrågar också en tydligare beskrivning av hur lokal, regional och nationell energiplanering hänger samman och stödjer varandra. I en sådan beskrivning bör det framgå att länsstyrelserna regelbundet behöver få i uppdrag att ta fram eller uppdatera regionala energi- och klimatstrategier samt regionala handlingsplaner för elektrifiering. Länsstyrelsen bedömer att de

regionala energi- och klimatstrategierna bör uppdateras vart fjärde år och de regionala handlingsplanerna för elektrifiering vartannat år.

Förslag till ändringar i föreslagen lagtext

Länsstyrelsen anser att 12 § i *Lagen om energiplanering i kommuner och regioner* bör ändras enligt följande:

- Lägga till "länsstyrelsen" som första strecksats före "andra kommuner"
- Lägga till som nytt stycke 2: "Kommunen ska i god tid innan beslut fattas ge länsstyrelsen tillfälle att yttra sig vid framtagandet av kommunal energiplan"
- Stryka "statliga myndigheter"

Förslag till ändringar i föreslagen förordningstext

8 § i *Förordningen om energiplanering i kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter* bör kompletteras enligt följande:

- Nytt stycke 2 (Nuvarande stycke 2 blir stycke 3):
Länsstyrelsen ska ges möjlighet att yttra sig om aktualitetsprövningen

18 § i *Förordningen om energiplanering i kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter* bör ersättas med:

- Statens energimyndighet ska **genom länsstyrelserna** och metodstöd vägleda kommuner och regioner i frågor om tillämpning av lagen (2026:000) om energiplanering i kommuner och regioner.

Utöver denna förordningstext beskrivs Statens energimyndighets roll i att vägleda kommuner och regioner bara i avsnitt 8.1. Skäl till förslagen beskrivs därför här nedan i stället för under respektive avsnitt som för övriga ändringsförslag.

Länsstyrelserna har en central roll i energiplaneringen – inte minst när det gäller samspelet mellan lokal och nationell planering. Därav bör länsstyrelserna även ha en utpekad vägledande roll gentemot kommunerna. Energimyndigheten och länsstyrelserna behöver utveckla ett välfungerande samarbete kring hur kommunernas

energiplaneringsarbete ska stödjas. Därför bör båda myndigheterna hjälpas åt i vägledningen.

Synpunkter på avsnitt 4.2

Inför den fortsatta beredningen föreslår Länsstyrelsen att nedanstående text används som ett tillägg i fjärde stycket under avsnitt 4.2, som beskriver energiplaneringen som genomförs på regional nivå:

På regional nivå har länsstyrelserna i regleringsbrevsuppdrag att utveckla den regionala energiplaneringen genom att bland annat i bred samverkan revidera de regionala energi- och klimatstrategierna (klart 2025) och att ta fram regionala handlingsplaner för elektrifiering (klart 2026). Den regionala energiplaneringen sätter den nationella politiken och energiplaneringen i en regional kontext och underlättar arbetet för kommuner och andra lokala och regionala aktörer, samtidigt som den regionala energiplaneringen samlar lokal och regional kunskap som underlag för den nationella energiplaneringen.

Synpunkter på avsnitt 4.4

Länsstyrelsen föreslår följande kompletteringar i avsnitt 4:4:

Ett tillägg i slutet av första stycket i rutan:

- *Länsstyrelsen ska ges möjlighet att yttra sig om aktualitetsprövningen*

Texten under rubriken "En kommun ska varje ny mandatperiod pröva om en energiplan är aktuell" kompletteras med:

- *Länsstyrelsen bör ges möjlighet att yttra sig om aktualitetsprövningen utifrån kunskapen i den regionala energiplaneringen och nationella energimål*

Texten under rubriken "Energiplanen ska offentliggöras" ändras till:

- *De kommunala energiplanerna är viktiga för Länsstyrelsen som underlag för den regionala energiplaneringen som i sin tur utgör underlag för den nationella planeringen.*

Sista meningen under samma rubrik kompletteras med:

- *Länsstyrelsen och andra aktörer.*

Länsstyrelsen föreslår även att ett nytt tredje stycke under samma rubrik som beskriver att den regionala energiplaneringen behöver uppdateras regelbundet.

Synpunkter på avsnitt 4.6

Utifrån förslaget till ändring 12 § i *Lagen om energiplanering i kommuner och regioner* ovan bör texten i rutan ändras enligt följande. Första meningen byts ut till:

- Om det främjar en trygg energiförsörjning och en effektiv användning av energi och effekt ska en kommun ha kontakter **med länsstyrelsen**, andra kommuner och regionen som en del av energiplaneringen.

I andra stycket i rutan föreslås följande tillägg efter första meningen:

- Kommunen ska i god tid innan beslut fattas ge länsstyrelsen tillfälle att yttra sig vid framtagandet av kommunal energiplan.

Länsstyrelsen föreslår följande tillägg i skälen till förslaget. Andra stycket föreslås inledas med:

- Genom kontakt med länsstyrelsen underlättas kommunernas arbete med energiplanering. Länsstyrelserna har i regleringsbrevsuppdrag att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken. Länsstyrelserna har på uppdrag av regeringen uppdaterat regionala energi- och klimatstrategier och tagit fram regionala handlingsplaner för elektrifiering och ska främja samverkan och erbjuda stöd till bland annat kommuner. Länsstyrelserna ska utifrån instruktionen "utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande samt inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser," och "inom sin verksamhet främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet". Länsstyrelsen har utöver energi och klimat även andra uppdrag, roller och regionalt ansvar för flera områden som är relevant för kommunala energiplaneringen exempelvis totalförsvar, samhällsplanering, miljöprövning, social hållbarhet, främja länets utveckling och klimatanpassning.

Femte stycket föreslås bytas ut till:

- Även andra statliga myndigheter (inklusive Affärsverket svenska kraftnät) än länsstyrelsen har viktig kunskap utifrån sina ansvar inom energiplaneringen, exempelvis framtagande av scenarier, nationella kunskapsunderlag, finansiering och planeringsansvar utifrån sina instruktioner. Utifrån länsstyrelsens regleringsbrevsuppdrag att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken, länsstyrelsens instruktion att samordna statliga myndigheters insatser, samt de uppdrag som Affärsverket svenska kraftnät, Energimyndigheten och Energimarknadsinspektionen har att stödja länsstyrelsernas arbete med regional energiplanering, bör de statliga myndigheternas kunskap kanaliseras genom länsstyrelserna. Ett sådant tillvägagångssätt överensstämmer till exempel med hur staten organiserar vägledning enligt PBL. Det är dock inget som hindrar kommunerna från att komplettera kontakterna med länsstyrelserna med direktkontakter med andra statliga myndigheter så som Energimyndigheten och Affärsverket svenska kraftnät.

Synpunkter på avsnitt 8.8

Länsstyrelsen föreslår att texten under avsnitt 8.8 kompletteras med en rubrik för länsstyrelserna utifrån de förslag som föreslås ovan. I texten föreslås det framgå att författningsförändringarna till följd av ovanstående förslag är en del av det som Länsstyrelsen har i regleringsbrevsuppdrag att göra. **Författningsförslagen blir så fall ett sätt att permanenta delar av länsstyrelsernas regleringsbrevsuppdrag. Ytterligare finansiering till länsstyrelsen krävs inte för genomförandet av förslaget, men förslagen förutsätter att befintlig finansiering permanentas.**

Synpunkter på övriga delar – generella synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på de föreslagna förändringarna ur ett beredskapsperspektiv. Förslaget innebär en tydligare koppling mellan energiplanering och totalförsvaret där man behöver beakta totalförsvaret redan i planeringen. Detta skulle bidra till att man redan i planeringen kan bygga in redundans och robusthet i ett tidigt skede.

Att kräva att kommuner ska ingå i planeringen för prioritering av samhällsviktiga elanvändare är positivt då det ger både en bättre förståelse lokalt för vilka samhällsviktiga elanvändare man har samt

ett bättre planeringsunderlag i händelse av effektbrist eller bortkoppling. Det stärker det civila försvaret. Även energikartläggning och värme/kyla-planer är viktiga underlag till beredskapsarbetet.

Länsstyrelsen ser nackdelar med att samla både åtgärder för energieffektivisering i den kommunala verksamheten och den övergripande energiplaneringen i samma dokument. Det är inte lämpligt att kommunfullmäktige ska besluta om detaljerade åtgärder för energieffektivisering i den löpande verksamheten. Samtidigt finns en risk att den strategiska energiplaneringen för kommunens geografiska område får för lite utrymme när den blandas med mer detaljerade åtgärder för energieffektivisering. Detta eftersom lagstiftningen ställer betydligt mer detaljerade krav på arbetet med energieffektivisering.

Länsstyrelsen föreslår därför att kommunens arbete med energieffektivisering i den egna verksamheten redovisas i andra styrande dokument, exempelvis en renoveringsplan för byggnadsbeståndet eller motsvarande planer. Det bör vara upp till varje kommun att avgöra vilka långsiktiga dokument som är mest lämpliga för att beskriva detta arbete.

Den föreslagna lagstiftningen innebär ökade krav på kommunerna inom flera områden som har koppling till energiplaneringen. För att länsstyrelserna ska kunna ge ett bra stöd till kommunerna krävs därför att relevanta sektorsmyndigheter bidrar med underlag och vägledning. Ansvaret bör inte enbart ligga på Energimyndigheten. Länsstyrelsen anser att andra sektorsmyndigheters skyldighet att bidra till energiplaneringen, exempelvis Försvarmaktens, bör tydliggöras i lag eller förordning.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Allan Widman med samhällsplanerare Ulrika Gustafsson som föredragande. Krisberedskapsenheten har deltagit i beredningen.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post kalmar@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar, eller ring vår växel
010-223 80 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/kalmar.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på
Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/kalmar/personuppgifter